

โอเคเนชั่นบล็อกในฐานะวารสารศาสตร์ภาคพลเมือง

นางสาวนิตา หมอชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

OKNATION BLOG AS CITIZEN JOURNALISM

Miss Nida Moryadee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Journalism and Information

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

511306

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โดย

สาขาวิชา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

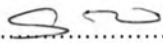
โอเคเนชั่นบล็อกในฐานะวารสารศาสตร์ภาคพลเมือง

นางสาวนิดา หมอชาติ

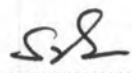
วารสารสนเทศ

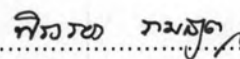
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรงรอง รามสูต

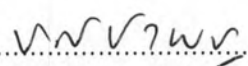
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรงรอง รามสูต)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.รสขงพร โกมลเสวิน)

นิตา หมอชาติ : โอคเนชั่นบล็อกในฐานะวารสารศาสตร์ภาคพลเมือง. (OKNATION BLOG AS CITIZEN JOURNALISM) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรงรอง รามสูต, 321 หน้า.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะวารสารศาสตร์ภาคพลเมืองของเว็บไซต์โอเคเนชั่น (www.oknation.net) โดยเลือกศึกษาเฉพาะพัฒนาการ กระบวนการผลิตเนื้อหา การจัดการรูปแบบและลักษณะในการนำเสนอเนื้อหา รวมทั้งความสัมพันธ์ในเชิงเนื้อหาของเว็บไซต์โอเคเนชั่นและสื่อสารสนเทศของบริษัทเนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป (สื่อหนังสือพิมพ์และอินเทอร์เน็ต) โดยใช้วิธีวิจัยทั้งเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาบล็อกและระบบแสดงความคิดเห็น

ผลการศึกษาพบว่า เว็บไซต์โอเคเนชั่นมีลักษณะเป็นวารสารศาสตร์ภาคพลเมือง ซึ่งสมาชิกเว็บไซต์มีส่วนร่วมในการผลิตและบริหารจัดการเนื้อหาเพื่อเผยแพร่ผ่านบล็อกส่วนบุคคลได้อย่างเป็นอิสระ และปรากฏการมีส่วนร่วมของสมาชิกเว็บไซต์ในด้านการแสดงความคิดเห็น การคัดกรองและบรรณาธิการ การตรวจสอบข้อเท็จจริง การรายงานข่าวที่ให้อ่านมีส่วนร่วมในการประเมินค่าและการแพร่ภาพและกระจายเสียง ซึ่งเนื้อหาในเว็บไซต์มีเอกลักษณ์เฉพาะด้านความหลากหลาย มีรูปแบบและเนื้อหาที่ยืดหยุ่น และลักษณะการรายงานข่าวในระดับรากหญ้า อีกทั้งยังสะท้อนความเป็นชุมชนออนไลน์ที่ส่งเสริมกระบวนการวารสารศาสตร์ภาคพลเมืองได้

ทั้งนี้ข้อมูลจากการศึกษา พบว่า เนื้อหาส่วนใหญ่ในเว็บไซต์โอเคเนชั่นยังคงเป็นประเด็นจากความสนใจส่วนบุคคลของบล็อกเกอร์และประเด็นที่สะท้อนจากสื่อกระแสหลักมากกว่าประเด็นสาธารณะ อีกทั้งไม่มีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล และมีความเป็นอัตวิสัยจากการสอดแทรกความคิดเห็นของบล็อกเกอร์และการเล่าเรื่องด้วยมุมมองเพียงด้านเดียว ขณะที่พื้นที่ระบบแสดงความคิดเห็นทำหน้าที่เพื่อการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเว็บไซต์ มากกว่าการโต้แย้งอย่างมีเหตุผลและไม่สามารถนำไปสู่ข้อสรุปร่วมกันเพื่อเคลื่อนไหวในประเด็นสาธารณะ เว็บไซต์โอเคเนชั่นจึงยังไม่สามารถเป็นพื้นที่สาธารณะอย่างเต็มรูปแบบได้

ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่า เว็บไซต์โอเคเนชั่นมีความสัมพันธ์ในด้านการบูรณาการเนื้อหากับสื่อสารสนเทศในเครือเนชั่นฯ โดยทำหน้าที่เป็นช่องทางสื่อสารสู่สาธารณะที่เพิ่มเติมจากสื่อกระแสหลัก และเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารแห่งใหม่สำหรับสื่อทุกแขนงในองค์กร

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ..... ลายมือชื่อนิสิต.....^๑..... นิตา หมอชาติ.....
 สาขาวิชา.....วารสารสนเทศ..... ลายมือชื่ออ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....^๒..... พิรงรอง รามสูต.....
 ปีการศึกษา.....2551.....

498 50991 28 : MAJOR JOURNALISM AND INFORMATION

KEYWORDS : BLOG / OKNATION / CITIZEN JOURNALISM

NIDA MORYADEE: OKNATION BLOG AS CITIZEN JOURNALISM. THESIS PRINCIPLE

ADVISOR: ASSISTANT PROFESSOR PIRONGRONG RAMASOOTA, Ph.D., 321 pp.

The objective of this research is to analyze characteristics of citizen journalism as appeared in the "OKNation" website (www.oknation.net). The main points of study are development, content creation process, management, format and content presentation, as well as cross-media content relationship between the website and other information media (both newspaper and Internet) of the Nation Multimedia Group. The research uses both qualitative approach by in-depth interviews and quantitative approach by content analysis of sampled blogs and opinion forums attached to the blog space.

The research finds that the "OKNation" website fits the profile of citizen journalism whereby the members participate in creation and management of content that can be independently published on personal blogs. Bloggers who are members on the website also participate in the expression of opinions, filtering and editing of content, verification, and reporting of news for further evaluation by blog audience. The website content is also unique in many aspects including diversity and flexibility in form and content, grassroots reporting, broadcasting, as well as an existence of on-line community that promotes citizen journalism process.

However, the research also finds that the content published on the OKNation website are mostly issues that reflect personal interest of each individual blogger and issues that have been published in mainstream media. Furthermore, the study also finds that most of the information published in the sampled blogs lack proper reference, and reflect subjectivity from the bloggers' personal opinions, as well as one-sided narration. Meanwhile, opinion forum on the blogs are found to function as space for interaction between website members, rather than forum of rational debate. Never do these forums of opinion exchange amount to common conclusion to mobilize for further movements on public issues. In this regard, the website does not fulfill a role as public sphere.

In addition, the research also finds that the OKNation website has its content integrated with information media within the National Multimedia group by functioning as an additional channel of communication to the public as well as information resource for other media in the organization.

Department : Journalism.....

Student's Signature

Nida Moryadee

Field of Study : Journalism and Information.....

Principle Advisor's Signature

Pirongrong Ramasoota

Academic Year : 2008.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นหนึ่งในบทพิสูจน์ความพยายาม ความอดทน และการเรียนรู้ส่วนหนึ่งของชีวิตที่หาไม่ได้จากตำราเรียนหรือทฤษฎีใดๆ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงจะไม่สำเร็จลุล่วงไปได้ หากปราศจาก ผศ.ดร.พิรงรอง รามสูต 'ครู' ที่ให้คำชี้แนะ สละเวลาอันมีค่าในการตรวจแก้ และให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทั้งสองท่าน ได้แก่ รศ.รจิตลักษณ์ แสงอุไร และ รศ.ดร.รชขงพร โกมลเสวิน ที่ได้กรุณาชี้แนะแนวทางเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อ.พรราชาสิริ กุลลาบ หัวหน้าโครงการวิจัย 'การผลิตสื่อพลเมืองบนอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย' ผู้เป็นแรงบันดาลใจในหัวข้อสื่อพลเมือง ผู้รับฟังปัญหาและให้กำลังใจเสมอมา ผศ.ดร.ดวงกมลชาติประเสริฐ ที่กรุณาส่งสอน ให้คำชี้แนะและกระตุ้นเตือนในระหว่างการทำวิจัย ตลอดจนคณาจารย์ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณาจารย์จากคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้กับผู้วิจัย

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งในความอนุเคราะห์ของผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน นับตั้งแต่คุณอดิศักดิ์ ลิ้มปรั่งพัฒนกิจ คุณชาติ วาระดี คุณชุตินธรา วัฒนกุล คุณอำนาจ ตรินารัตน์ และบล็อกเกอร์ชาวไอเคเนชั่น ตลอดจนนักข่าวพลเมืองและบล็อกเกอร์จากโครงการผลิตสื่อพลเมืองบนอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยที่ได้สละเวลาให้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เพื่อขอข้อมูลและแสวงหาคำตอบของงานวิจัย ทุกท่านล้วนเป็น 'ครู' ผู้เปิดโลกแห่งสื่อพลเมืองให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้ ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์และทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณอุดมและคุณทัศนีย์ หมอยาดี 'พ่อและแม่' ผู้ให้ความรักและกำลังใจ ในยามที่ผู้วิจัยท้อแท้ที่สุด ตลอดจนสนับสนุนการศึกษาแก่ผู้วิจัยตลอดมา และสมาชิกบ้าน 'ศศิรัตน์' ครอบครัวใหญ่อันอบอุ่นที่หล่อหลอมและส่งเสริมนักวิจัยจนมีวันนี้

ขอขอบพระคุณน้ำใจอันมีค่าของ 'เพื่อน พี่ และน้อง' อันได้แก่ พี่นาย-คุณทรงศรี โพธิ์สวัสดิ์ พี่เชิญพร คงมา พี่บัณฑิต จำรูญวงศ์สกุล พี่ดร.ศศิธร ยุวโกศล พี่พิมลพรรณ ไชยนันต์ พี่สิทธิชัย ศาตราหา สุปรียา กลิ่นสุวรรณ พี่วิกิจ คุณะมณี ภารดี ดวงนภา เขมทัต พิพิธธนาบรรพ์ พิสุทธิณี บัณฑิตพรพรณทิวา จันทรสกุล และมนฤทัย ลิขิตธรรมนิตย์ ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นและรุ่นน้องปริญญาโท และเพื่อนๆชาววารสารศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ จากคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ	ฎ

บทที่

1 บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามนำวิจัย	5
นิยามศัพท์	6
ขอบเขตการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7

2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์.....	8
แนวคิดเรื่องพื้นที่สาธารณะในไซเบอร์สเปซ	12
แนวคิดเรื่องความเป็นพลเมือง	15
แนวคิดเรื่องสิทธิการสื่อสารของพลเมือง.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับบล็อก	21
แนวคิดเกี่ยวกับวารสารศาสตร์ภาคพลเมืองและประสบการณ์ในต่างประเทศ	29
แนวคิดเรื่องชุมชนออนไลน์	41
ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
กรอบแนวคิดการวิจัย	48

บทที่	หน้า
3 ระเบียบวิธีวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	53
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	57
การนำเสนอผลการวิจัย	58
4 ผลการวิจัย	
ส่วนที่ 1 พัฒนาการของเว็บไซต์โอเคเนชั่น	59
ส่วนที่ 2 กระบวนการผลิตเนื้อหาของเว็บไซต์โอเคเนชั่น	81
ส่วนที่ 3 การจัดการเว็บไซต์โอเคเนชั่น	94
ส่วนที่ 4 รูปแบบและลักษณะในการนำเสนอเนื้อหาในเว็บไซต์โอเคเนชั่น	137
ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ในเชิงเนื้อหาของเว็บไซต์โอเคเนชั่นกับสื่อสารสนเทศ ของบริษัทเนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป	192
ส่วนที่ 6 ลักษณะวารสารศาสตร์ภาคพลเมืองที่ปรากฏในเว็บไซต์โอเคเนชั่น	217
ส่วนที่ 7 ปัญหาและอุปสรรคที่สมาชิกเว็บไซต์โอเคเนชั่นประสบ	238
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัย	
สรุปผลการวิจัย	243
อภิปรายผลการวิจัย	249
ข้อจำกัดในงานวิจัย	263
ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย	263
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	264
รายการอ้างอิง	265
ภาคผนวก	273
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	321

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงสรุปเหตุผลในการผลิตเนื้อหาบนเว็บไซต์โอเคเนชั่นของ กลุ่มตัวอย่างนักข่าวเนชั่นและกลุ่มตัวอย่างนักข่าวอาสา	70
2 แสดงกิจกรรมที่จัดโดยกองบรรณาธิการเว็บไซต์ ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ.2550 – เมษายน พ.ศ.2551.....	77
3 แสดงสรุปเกณฑ์การคัดเลือกประเด็นการนำเสนอเนื้อหาบล็อกของ กลุ่มตัวอย่างนักข่าวเนชั่นและกลุ่มตัวอย่างนักข่าวอาสา	86
4 แสดงรายการโฆษณาสินค้าและบริการที่นำเสนอในหน้าแรกของเว็บไซต์โอเคเนชั่นใน ยุคการเข้ามามีส่วนร่วมก่อร่างนักข่าวอาสา (เดือนธันวาคม พ.ศ. 2549- ธันวาคม พ.ศ. 2550) จำแนกตามประเภทสินค้าและบริการ	121
5 แสดงรายการโฆษณาสินค้าและบริการที่นำเสนอในหน้าแรกของเว็บไซต์โอเคเนชั่น ในยุคที่ 3 ยุคเครือข่ายชุมชนออนไลน์ของนักข่าวอาสา (เดือนธันวาคม พ.ศ. 2550- ปัจจุบัน) จำแนกตามประเภทสินค้าและบริการ	124
6 แสดงจำนวนรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาบล็อกในเว็บไซต์โอเคเนชั่นบล็อก จำนวน 400 เอนทรี.....	138
7 แสดงประเด็นและเนื้อหาโดยสังเขปของกลุ่มบล็อกการเมือง	140
8 แสดงประเด็นและเนื้อหาโดยสังเขปของกลุ่มบล็อกกีฬา.....	144
9 แสดงประเด็นและเนื้อหาโดยสังเขปของกลุ่มบล็อกเศรษฐกิจ	147
10 แสดงประเด็นและเนื้อหาโดยสังเขปของกลุ่มบล็อกวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี	149
11 แสดงประเด็นและเนื้อหาโดยสังเขปของกลุ่มบล็อกต่างประเทศ.....	151
12 แสดงประเด็นและเนื้อหาโดยสังเขปของกลุ่มบล็อกตำรวจ- อาชญากรรม	153
13 แสดงประเด็นและเนื้อหาโดยสังเขปของกลุ่มบล็อกศิลปะ- วัฒนธรรม.....	154
14 แสดงประเด็นและเนื้อหาโดยสังเขปของกลุ่มบล็อกนักข่าวอาสา.....	156
15 แสดงปริมาณการใช้แหล่งสารของเนื้อหาในเว็บไซต์โอเคเนชั่นบล็อก	158
16 แสดงจำนวนลักษณะการเล่าเรื่องของเนื้อหาบล็อกในเว็บไซต์โอเคเนชั่นบล็อก	159
17 แสดงจำนวนรูปแบบการเขียนเรื่องของเนื้อหาในเว็บไซต์โอเคเนชั่นบล็อก.....	165
18 แสดงจำนวนลักษณะความสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชนเว็บไซต์ของเนื้อหา ในเว็บไซต์โอเคเนชั่นบล็อก	169

ตารางที่

หน้า

19	แสดงจำนวนรูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาในระบบแสดงความคิดเห็น.....	172
20	แสดงลักษณะการมีส่วนร่วมในระบบแสดงความคิดเห็นของสมาชิก เว็บไซต์โอเคเนชั่น.....	173
21	แสดงจำนวนการใช้เหตุผลของความคิดเห็นในระบบแสดง ความคิดเห็นของเว็บไซต์โอเคเนชั่น.....	178
22	แสดงจำนวนการแสดงอารมณ์ของความคิดเห็นในระบบแสดงความคิดเห็น ของเว็บไซต์โอเคเนชั่น.....	181
23	แสดงจำนวนการหาข้อสรุปของความคิดเห็นในระบบแสดงความคิดเห็น ของเว็บไซต์โอเคเนชั่น.....	184
24	แสดงตัวอย่างกิจกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชมรมโอเคเนเจอร์.....	191
25	แสดงรายการเอนทรีประเด็น 'ผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่' นำเสนอโดยบล็อกเกอร์ Pen.....	203
26	แสดงการเปรียบเทียบลักษณะการรายงานข่าวระดับรากหญ้าจากเว็บไซต์โอเคเนชั่น และการรายงานข่าวจากสื่อกระแสหลักในประเด็นตัวอย่าง 'มีอบสทวิริยา'.....	236
27	แสดงสรุปการกำกับดูแลเนื้อหาในเว็บไซต์โอเคเนชั่นบล็อก.....	246

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงแบบจำลองแสดงการสื่อสารมวลชนบนเวปไซด์ ไซด์ เว็บบ 11	11
2 แสดงแบบจำลองเส้นแบ่งระหว่างพื้นที่สาธารณะและพื้นที่ส่วนตัว 13	13
3 แสดงการเกิดขึ้นของระบบสื่อ 33	33
4 แสดงหน้าปกหนังสือนักข่าวพันธุ์ใหม่ citizen reporter 71	71
5 แสดงแผนผังภาระงานของบุคลากรในเวปไซด์โอเคเนชั่น 75	75
6 แสดงตัวอย่างกิจกรรมบนเวปไซด์ที่จัดโดยกองบรรณาธิการเวปไซด์โอเคเนชั่น 76	76
7 แสดงตัวอย่างกิจกรรมนัดพบสมาชิกเวปไซด์ในงานเปิดตัวหนังสือ'นักข่าวพันธุ์ใหม่ (Citizen Reporter)'และ OKNation Meeting 2 นัดรวมพลคนเขียนบล็อกครั้งที่ 2 ที่จัดโดยกองบรรณาธิการโอเคเนชั่น 77	77
8 แสดงตัวอย่างกิจกรรมนอกสถานที่ซึ่งจัดโดยสมาชิกเวปไซด์ 'OKNation สัญจรน้ำใจ เพื่อน้องหนู...ก็ OK ณ โรงเรียนบ้านทศเจริญ จ.สระแก้ว' 79	79
9 แสดงกระบวนการผลิตเนื้อหาของสมาชิกเวปไซด์โอเคเนชั่น 93	93
10 แสดงแบบฟอร์มลงทะเบียนสมัครสมาชิกเวปไซด์โอเคเนชั่น 95	95
11 แสดงโครงสร้างระบบการจัดการบล็อกส่วนบุคคลของเวปไซด์โอเคเนชั่น 97	97
12 แสดงตัวอย่างเทมเพลตสำเร็จรูปที่ให้บริการโดยโอเคเนชั่น 98	98
13 แสดงหน้าระบบจัดการพื้นที่บล็อกในเวปไซด์โอเคเนชั่น 99	99
14 แสดงหน้าบันทึกเนื้อหา (post) ของระบบจัดการพื้นที่บล็อก 100	100
15 แสดงตัวอย่างหมวดหมู่เนื้อหาจากหน้าบล็อกส่วนบุคคลซึ่งกำหนดหมวดหมู่ โดยบล็อกเกอร์ 101	101
16 แสดงตัวอย่างระบบโหวตซึ่งกำหนดประเด็นโดยบล็อกเกอร์ 102	102
17 แสดงตัวอย่างหน้าบล็อกส่วนบุคคล 104	104
18 แสดงตัวอย่างหน้าบล็อกส่วนบุคคลที่แก้ไข CSS โดยสมาชิกเวปไซด์ 105	105
19 แสดงตัวอย่างหน้าบล็อกส่วนบุคคลที่แก้ไข CSS โดยสมาชิกเวปไซด์ 105	105
20 แสดงตัวอย่างหน้าบล็อกส่วนบุคคลที่แก้ไข CSS โดยสมาชิกเวปไซด์ 105	105
21 แสดงหน้าแรกของเวปไซด์โอเคเนชั่นบล็อก ยุคนักข่าว 2.0 รุ่นบุกเบิก 108	108
22 แสดงหน้าแรกของเวปไซด์โอเคเนชั่นในยุคการเข้ามามีส่วนร่วมก่อร่าง'นักข่าวอาสา' (เดือนธันวาคม พ.ศ. 2549- ธันวาคม พ.ศ. 2550) 109	109

ภาพที่	หน้า
23 แสดงสัญลักษณ์ของเว็บไซต์โอเคเนชั่นในยุคการเข้ามามีส่วนร่วมก่อร่างนักข่าวอาสา.....	111
24 แสดงหน้าแรกของเว็บไซต์โอเคเนชั่นบล็อกยุคเครือข่ายชุมชนออนไลน์ ของนักข่าวอาสา (เดือนธันวาคม พ.ศ. 2550- ปัจจุบัน).....	115
25 แสดงตัวอย่างแบนเนอร์โครงการบทความที่จัดโดยสมาชิกเว็บไซต์ที่ ปรากฏในหน้าแรก	118
26 แสดงตำแหน่งพื้นที่โฆษณาในหน้าแรกของเว็บไซต์โอเคเนชั่นในยุคที่ 2.....	120
27 แสดงตัวอย่างแบนเนอร์โฆษณาสินค้าและบริการในกลุ่มธุรกิจเครือข่าย.....	120
28 แสดงตัวอย่างแบนเนอร์โฆษณาสินค้าและบริการในกลุ่มธุรกิจเครือข่าย.....	120
29 แสดงตัวอย่างแบนเนอร์โฆษณาสินค้าและบริการในกลุ่มธุรกิจเครือข่าย.....	121
30 แสดงตำแหน่งพื้นที่โฆษณาในหน้าแรกของเว็บไซต์โอเคเนชั่นในยุคที่ 3 ยุคเครือข่ายชุมชนออนไลน์ของนักข่าวอาสา.....	123
31 แสดงตัวอย่างโฆษณาแบบเลื่อนขึ้นลงได้ในหน้าแรกของเว็บไซต์โอเคเนชั่น เดือนสิงหาคม 2551.....	125
32 แสดงตัวอย่างแบนเนอร์โฆษณา (Google AdSense) ที่ปรากฏ ในหน้าบล็อกส่วนบุคคล	128
33 แสดงตัวอย่างคอลัมน์ OKข่าวPR ซึ่งเชื่อมโยงไปยังบล็อกโฆษณา ของเว็บไซต์โอเคเนชั่น	129
34 แสดงตัวอย่างลักษณะการประกาศแบบบล็อก.....	134
35 แสดงโครงสร้างการกำกับดูแลเนื้อหาของเว็บไซต์โอเคเนชั่นบล็อก	136
36 แสดงแผนภูมิแสดงปริมาณการนำเสนอเนื้อหาบล็อกรูปแบบต่างๆ ของเว็บไซต์โอเคเนชั่น	138
37 แสดงแผนภูมิแสดงปริมาณการใช้แหล่งสารของเนื้อหาในเว็บไซต์โอเคเนชั่นบล็อก	158
38 แสดงแผนภูมิแสดงปริมาณการนำเสนอลักษณะการมีส่วนร่วมของความคิดเห็น ในเว็บไซต์โอเคเนชั่น	173
39 แสดงคอลัมน์ 'บล็อกคนข่าว' ที่ปรากฏในหน้าแรกของเว็บไซต์โอเคเนชั่น.....	193
40 แสดงคอลัมน์ 'คุยกับลุงแจ่ม' ในหน้าแรกของเว็บไซต์ (ช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ.2549 - ธันวาคม พ.ศ. 2550)	194
41 ตัวอย่างคอลัมน์ 'Citizen View' จากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ	196
42 แสดงโฆษณากิจกรรมของเว็บไซต์โอเคเนชั่นในหนังสือพิมพ์คมชัดลึก	198

ภาพที่	หน้า
43 แสดงตัวอย่างคอลัมน์ OKNATION.net ในเว็บไซต์คมชัดลึก.....	200
44 แสดงตัวอย่างหน้าบล็อก'เรือนปากกาบ้านแมริม'ของบล็อกเกอร์Pen ที่นำเสนอประเด็น 'ผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่'.....	204
45 แสดงหน้าสกรู๊ป 'ผัง [พัง] เมืองเชียงใหม่' จากหนังสือพิมพ์คมชัดลึก ฉบับวันอาทิตย์ที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2551 หน้า 10.....	207
46 แสดงหน้าเว็บไซต์หนังสือพิมพ์คมชัดลึกประเด็นผังเมืองเชียงใหม่ วันอาทิตย์ที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2551.....	208
47 แสดงข่าวประเด็น 'ผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่' จากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2551.....	209
48 แสดงพัฒนาการของประเด็น 'ผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่' จากบล็อกผู้สื่อข่าวหลัก.....	209
49 แสดงตัวอย่างภาพจากเว็บไซต์ไอเคเนชั่นในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์คมชัดลึก ฉบับวันศุกร์ที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550.....	211
50 ตัวอย่างบล็อกของ อ.เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์.....	228
51 แสดงสรุปกระบวนการผลิตเนื้อหาของเว็บไซต์ไอเคเนชั่นบล็อก.....	245
52 แสดงแบบจำลองกระบวนการสื่อสารภายในเว็บไซต์ไอเคเนชั่น.....	252
53 แสดงการเปรียบเทียบการเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารระหว่างสำนักข่าวเนชั่น และเว็บไซต์ไอเคเนชั่นในบริษัทเนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป.....	262